

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-2-89
Karar Sayısı : **04-27/322-76**
Karar Tarihi : 22.4.2004

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN,
R. Müfit SONBAY, Murat GENCER,
Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, Süreyya ÇAKIN.

B- RAPORTÖRLER : Ebru ÖZTÜRK, Hakan BİLİR

C- ŞİKAYET EDEN :

Star Telekomünikasyon ve İletişim Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Atatürk Cad. Fırat Sok. No: 51-1/A Maltepe/İstanbul

Vekili: Av. Özgür BAŞ- Av. Emine YİĞİT
Vefabayırı Sok. B Blok Kat:1 No:5 Gayrettepe/İstanbul

D- HAKKINDA İLK

İNCELEME YAPILAN : Türk Telekomünikasyon A.Ş.
Aydınlıkevler 06103 Ankara

E- DOSYA KONUSU : **Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin Star Telekomünikasyon ve İletişim Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'nin altyapı taleplerini karşılamadığı iddiası.**

F- İDDİALARIN ÖZETİ : Kurum kayıtlarına 10.7.2003 tarih ve 3121 sayı ile intikal eden Av. Fatih Aydemir imzalı şikayet dilekçesinde özetle;

- Star Telekomünikasyon ve İletişim Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Star Telekom)'nin, internet servis sağlayıcılığı (İSS) hizmeti vermek üzere 15.7.2002 tarihinden geçerli olmak üzere Telekomünikasyon Kurumu'ndan genel izin belgesi aldığı,
- 11.11.2002 tarihinde de bu hizmet için gerekli olan teknik altyapının sağlanması talebi ile ilgili avans ödemesini yaparak Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom)'ye başvurduğu,
- Türk Telekom'un, başvuruya cevabında şirketin Türk Telekom'a olan 87.931.100 TL. borcunu ödemesi gerektiğinin, aksi takdirde hatların bağlanmayacağına bildirildiği,

- İlgili yazının gereğinin 23.12.2002 tarihinde yerine getirilerek borcun ödendiği ve 24.12.2002 tarihli dilekçe ile talebin tekrarlandığı,
- Başvuru gereğinin yerine getirilmemiş olması sebebiyle 9.1.2003 tarihli yeni bir dilekçe ile talebin yinelenildiği, Türk Telekom tarafından yasal süresi içinde olumlu ya da olumsuz herhangi bir cevap verilmemesi üzerine Beşiktaş 17. Noterliğinin 3.6.2003 tarihli ihtarnamesi ile altyapı talebinin gereğinin yerine getirilmesinin istendiği,
- Türk Telekom'un cevabi ihtarnamesinde 2000 yılında Star Telekomünikasyon aleyhine verilen bir ceza kararı ile 2001 yılında açılan ve şirketin kapatılan hatlarının açılması talebini içeren bir başka dava gerekçe gösterilerek şirkete hat bağlanamayacağı ve şirketin sahip olduğu genel izin belgesinin bir yıl süreli olmasının Medeni Kanunda belirtilen dürüstlük kuralına uymadığının kendilerine ifade edildiği,
- Doğal tekel olan bir işletmecinin sırf geçmişte hukuki ihtilaf yaşamış olması sebebiyle şirkete altyapı hizmeti veremeyeceğini ileri sürmesinin hiçbir dayanağı bulunmadığı,
- Ttnet adı ile internet servis sağlayıcılığı hizmeti sunan ve telekomünikasyon altyapısı üzerinde doğal tekel hakkı bulunan Türk Telekom'un hakim durumunu kötüye kullandığı

belirtilerek, Türk Telekom'un bu tür eylemlerine son verecek tedbirlerin alınması talep edilmektedir.

G- DOSYA EVRELERİ : Söz konusu başvuruda yer alan şikayet konuları hakkında daha detaylı bilgi temin edebilmek amacıyla 5.8.2003 tarihinde 2122 sayılı ile Star Telekom'dan, 2123 sayılı ile Türk Telekom'dan ve 11.8.2003 tarih ve 2157 sayılı ile Telekomünikasyon Kurumu'ndan bazı bilgi ve belgeler talep edilmiştir.

Talep edilen bilgi ve belgelerin gelişi sonrasında düzenlenen 5.12.2003 tarih ve 2003-2-89/BN-03-EÖ sayılı Bilgi Notu, Rekabet Kurulu'nun 18.12.2003 tarih ve 03-81 sayılı toplantısında görüşülmüş ve "daha önce ISS'lerce imzalanmış sözleşmelerin de incelenmesi ile yapılacak ek çalışmanın bir sonraki Kurul gündemine getirilmesine" karar verilmiştir.

Bunun üzerine, 19.12.2003 ve 6.1.2004 tarihlerinde Türk Telekom'a, 6.1.2004 tarihinde Star Telekom'a, 8.1.2004 tarihinde Telekomünikasyon Kurumu'na yazılı olarak konuyla ilgili olarak ek bilgi talebinde bulunulmuştur. Rekabet Kurulu'nun 8.1.2004 tarih ve 04-01 sayılı toplantısında ilgili taraflardan talep edilen cevapların beklenmesine karar verilmiştir.

Talep edilen bilgi ve belgelerin gelişi sonrasında düzenlenen 14.4.2004 tarih ve 2003-2-89/BN-03-EÖ sayılı Bilgi Notu, 16.4.2004 tarih ve REK.0.06.00.00/43 sayılı Başkanlık önergesi ile 22.4.2004 tarih ve 04-27 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ : İlgili Bilgi Notlarında yer verilen bilgiler ışığında, dosya konusu olay ile ilgili olarak Türk Telekom hakkında önaraştırma veya soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Başvuru sahibi Star Telekom'un şikayet dilekçesinde yer alan temel iddia; İSS hizmeti vermek üzere 15.7.2002 tarihinden geçerli olmak üzere Telekomünikasyon Kurumu'ndan genel izin belgesi almasına rağmen söz konusu hizmeti verebilmek için gerekli olan altyapının Türk Telekom tarafından çeşitli gerekçeler ile sağlanmamış olmasıdır.

Bu belirleme doğrultusunda yapılan incelemede şikayet konusu ile ilgili olarak üç nokta öne çıkmıştır:

- Türk Telekom'un söz konusu altyapı talebini karşılamak zorunda olup olmadığı ve eğer talep şikayet dilekçesinde ileri sürüldüğü üzere karşılanmamış ise Türk Telekom'un gerekçelerinin makul olup olmadığı,
- Talebin herhangi bir zamanda karşılanıp karşılanmadığı,
- Talep karşılandı ise ilk talebin yapıldığı tarih ile talebin sağlandığı tarih arasında geçen zamanın bir kötüye kullanma olarak kabul edilip edilemeyeceği.

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanun'un 2. maddesinin (c) fıkrasında; "*Türk Telekom; telekomünikasyon şebekeleri üzerinden sunulan ulusal ve uluslararası ses iletimini ihtiva eden telefon hizmetlerini, 31.12.2003 tarihine kadar bu Kanun ve görev sözleşmesi çerçevesinde tekel olarak yürütür. Kişisel telekomünikasyon tesisleri ile telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin imtiyaz sözleşmeleri veya telekomünikasyon ruhsatları veya genel izinlerinde ilgili işletmeci tarafından kurulması öngörülen telekomünikasyon altyapısı hariç olmak üzere, tüm telekomünikasyon altyapısının kurulması ve işletilmesi de tekel kapsamına dahildir. Ancak, Türk Telekomdaki kamu payı % 50'nin altına düştüğünde, Türk Telekomun tüm tekel hakları 31.12.2003 tarihinden önce de olsa ortadan kalkmış olur.*

Diğer işletmecilerin ve kişisel telekomünikasyon tesislerini kullanan şahısların ana telekomünikasyon şebekesine ara bağlantı talepleri ve telekomünikasyon altyapı tesislerinden yararlanma ihtiyaçları, yukarıda belirtilen tekel süresi boyunca öncelikle Türk Telekom tarafından karşılanır. Türk Telekom'un, bir işletmeci veya bir kişisel telekomünikasyon tesisi sahibinin altyapıdan yararlanma talebini karşılayamaması halinde, ilgili işletmeci veya kişisel telekomünikasyon tesisi sahibi gerekli altyapı tesisini ilgili imtiyaz sözleşmesi ya da telekomünikasyon ruhsatı hükümleri dairesinde kendi imkânları ile kurabilir veya Bakanlık bu altyapının kurulması hususunda imtiyaz veya telekomünikasyon ruhsatı verebilir." ifadeleri yer almaktadır.

Benzer şekilde Telekomünikasyon Hizmetleri Yönetmeliğinin 26. maddesi de altyapı hizmetlerinin karşılanmasına ilişkin hükümler içermektedir. Buna göre;

"Madde 26 -Türk Telekom'un tekel süresi içerisinde ve şartlar çerçevesinde telekomünikasyon altyapısı tekeli kapsamında hizmet taleplerini karşılayamaması halinde, sözkonusu altyapı tesisi Bakanlığın belirleyeceği yetki belgesi şartları çerçevesinde işletmecilerce yerine getirilir.

.....

2) İşletmecilerin ana telekomünikasyon şebekesine ara bağlantı talepleri ve telekomünikasyon altyapı tesislerinden yararlanma ihtiyaçları tekel süresi boyunca öncelikle Türk Telekom tarafından karşılanır. Türk Telekom'un, işletmecinin altyapıdan yararlanma talebini karşılayamaması veya 45 iş günü içerisinde cevaplandırmaması halinde, işletmeci gereken altyapı tesisini ilgili imtiyaz sözleşmesi ya da telekomünikasyon ruhsatı hükümleri dairesinde kendi imkanları ile kurabilir veya Bakanlık bu altyapının kurulması hususunda imtiyaz ve telekomünikasyon ruhsatı verebilir. Yukarıda belirtilen bendlerde yazılı durumlarda ayrıca Bakanlıktan izin alınır.....”

Telekomünikasyon Kurumu, Tüm İnternet Derneği'nin Türk Telekom hakkındaki şikayetleri değerlendirdiği 2.10.2003 tarih ve 2003/411 sayılı kararında;

“ İnternet Servis Sağlayıcı (İSS)'lerle Türk Telekomünikasyon A.Ş. arasında kiralık devreler (data hatları) hususunda meydana gelen ihtilafların çözümüne ilişkin olarak;

1. 2813 ve 406 sayılı Kanunlar uyarınca Kurumun sektörde genel düzenleyici otorite olduğu,
2. 406 sayılı Kanununun 1 inci maddesi çerçevesinde Kurumla imzalamış olduğu görev sözleşmesi hükümlerine göre faaliyet yürütmekte olan Türk Telekom A.Ş.'nin;
  - a) Telekomünikasyon Kurumu'nun yaptığı tüm düzenleyici işlemlere tabi olduğu,
  - b) Sektörde hizmet sağladığı İSS'lere mevzuat ihlali saiki ile münhasıran Telekomünikasyon Kurumunun yetkisinde bulunan bir yaptırım uygulama yetkisinin bulunmadığı,
  - c) Telekomünikasyon Kurumu'nun veya yargı organlarının kararı olmaksızın bir telekomünikasyon hizmeti olan İSS faaliyetlerini kiraladıkları devreleri (data hatları) iptal ederek ve/veya keserek hiç bir şekilde aksatamayacağı ya da durduramayacağı,

hususlarının Türk Telekomünikasyon A.Ş.'ye bildirilmesine ve kararın Kurumun internet sayfasında yayınlanmasına oybirliği ile karar verilmiştir.”

ifadelerine yer vermiştir.

Yukarıda yer alan Kanun ve Yönetmelik hükümleri ile fiili zorunluluklar ve Telekomünikasyon Kurumu Kararından ;

- Türk Telekom'un -makul gerekçeler haricinde- kendisine yapılan talepleri karşılaması gerektiği,
- Türk Telekom'un devreleri iptal etmesi, kesmesi veya kanuna aykırılık gerekçesi ile teşebbüslere yaptırım uygulayamayacağı

anlaşılmaktadır.

Bu anlamda, Türk Telekom'un kendisine yapılan talebi haklı gerekçeler olmaksızın reddedemeyeceği ve talepleri karşılaması gerektiğine hükmetmek yerinde olacaktır.

Yaşanan gelişmeler sonucunda, gelinen son noktada;

- Star Telekom'un başlangıçta şikayetine konu olan ISDN PRI hatları talebinin 18.11.2003 tarihinde yapılan sözleşme ile karşılandığı,
- Firmanın bir diğer başvurusu olan ISDN PRI DID hatları talebinin firmanın borcundan dolayı karşılanmadığı ancak firmayla *aynı adreste bulunan* Komport Servis İletişim Hizmetleri Ltd. Şti. (Komport)'ne söz konusu hatların tahsis edildiği

anlaşmıştır.

Komport'un söz konusu hatları talep etmiş olduğu yazıda bunları müşterisi Star Telekom için istediği bilgisi yer almaktadır. Bu anlamda Star Telekom'un dolaylı yoldan dahi olsa talebinin yerine getirildiği görülmektedir. Sonuç olarak, başvuru konusu altyapı hizmeti talebinin belirli bir süre sonunda -ve bir kısmı dolaylı yoldan- da olsa karşılanmış bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu noktada talepler karşılanmış dahi olsa, talebin yapıldığı tarih ile talebin karşılandığı tarih arasında geçen sürenin bir kötüye kullanma eylemi olarak kabul edilip edilemeyeceği konusunun değerlendirilmesi gerekmektedir.

Türk Telekom, şikayetçi firmanın talep ettiği altyapı hizmetini, daha önce aralarında yaşanan hukuki sorunları ve borç-alacak ilişkilerini gerekçe göstererek belirli bir süre karşılamamıştır. Türk Telekom'un bir diğer önemli gerekçesi ise firmanın Türk Telekom'a ait olan ses tekeli ihlal ettiği ve kendisini zarara uğratmış olduğudur.

İnceleme döneminde Türk Telekom'un altyapı talebini belirli bir süre boyunca reddetme gerekçelerinin kötüye kullanma eylemi olduğu yönünde soruşturma açılmasını gerektirecek ölçüde bulgulara ulaşamamıştır. Buna bağlı olarak, hem taleplerin yukarıda belirtilen çerçevede karşılanmış olduğu, hem de kötüye kullanma yönünde yeterli bulgulara ulaşamadığı da gözönüne alındığında teşebbüs hakkında tedbir kararı alınmasına ya da önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Telekomünikasyon Kurumu'nun 2.10.2003 tarihli kararı sonrasında, altyapı taleplerinin karşılanması yönünde uyulması gerekli kuralların belirli ölçülerde netleşmesi de yukarıda yer verilen kanaate ulaşılmasını kolaylaştırmıştır.

04-27/322-76

J- SONUÇ

Düzenlenen rapora göre ve incelenen dosya kapsamına göre; başvuru konusu altyapı hizmeti talebi ile ilgili olarak Türk Telekomünikasyon A.Ş. hakkında tedbir kararı alınmasına ya da önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.